

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568
 การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์
 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Study of Creative Thinking and Learning Achievement in The History Subject by 5
 Steps Learning Management with Graphic Organizer Technique of Grade 10 Students

วันชนะ จันทโยธี^{1*}, ไชยวัฒน์ ชุ่มนาเสียว²

Wanchana Chanthayothee^{1*}, Chaiwat Chumnasiao²

คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^{1*,2,3}

Faculty of Education, Northeastern University

Author for Correspondence: Email: wanchanachanthayothee@gmail.com*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มหลังเรียน และ 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มหลังเรียน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ขอนแก่น ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบการวัดความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 8 ข้อ และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 89.35 คะแนนของคะแนนเต็ม ($\mu=28.59$, $\sigma=2.78$) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 72.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs; เทคนิค Graphic Organizer; ความคิดสร้างสรรค์; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Received:18/03/2568, Revised:20/04/2568, Accepted: 21/04/2568

Abstract

The purposes of this study were 1) to enhance the creative thinking ability in the history subject by using 5 STEPs learning management with graphic organizer technique of grade 10 students compared to the criterion of 70 percent of the score after studying, and 2) to develop the learning achievement in the history subject by using 5 STEPs learning management with

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

graphic organizer technique of grade 10 students. The target group was consisted of 22 students in grade 10 at Triamudomsuksapattanakarn Khonkaen School who were drawn from cluster random sampling. The instruments were: 1) 6 lesson plans: 2) the creative thinking test consisted of 8 items and 3) the learning achievement test which was the multiple choice consisted of 30 items.

The research findings showed that:

1) The average score of the creative thinking ability in the history subject by using 5 STEPs learning management with graphic organizer technique of grade 10 students was 89.35 ($\mu=28.59$, $\sigma=2.78$) which was higher than the criterion of 70 percent of the score after studying.

2) The average score of learning achievement in the history subject by using 5 STEPs learning management with graphic organizer technique of grade 10 students was 72.88 which was higher than the criterion of 70 percent of the score after studying.

Keywords: 5 STEPs Learning Management; Graphic Organizer Technique; Creative Thinking; Learning Achievement

1. บทนำ

การจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์มักจะเน้นการบรรยาย ขาดการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะการคิด ความคิดรวบยอด ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ (ปิยะบุตร ถิ่นถา, 2560) อีกทั้งในกระบวนการ PLC (ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ) ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ ขอนแก่นนั้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงกระบวนการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจากการสอบถามครูผู้สอน หลายท่านให้มุมมองและข้อคิดเห็นที่ตรงกันว่า ในรายวิชาประวัติศาสตร์นั้นผู้เรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญและความสนใจเท่าที่ควร ส่วนใหญ่เน้นการเรียนรู้ผ่านการทำแบบฝึกหัดหรือใบงาน ทำให้นักเรียนไม่ค่อยมีโอกาสดู แสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนั้นแล้วประวัติศาสตร์ยังถูกมองว่าไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเอง ทำให้ การสอนประวัติศาสตร์ไม่บรรลุจุดมุ่งหมายเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ ขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น ที่ พบว่า การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 47.00 ในปีการศึกษา 2565 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ของ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ ขอนแก่น ในปีการศึกษา 2565 คือ ร้อยละ 70.00 ทั้งนี้ จากการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ยังขาดความสามารถในการคิดหาคำตอบให้ได้ คล่องแคล่ว (ความคิดคล่องแคล่ว) และความสามารถในการคิดหาคำตอบอย่างหลากหลายแนวทาง (ความยืดหยุ่น ในการคิด) อีกทั้งนักเรียนยังมีความสามารถในการคิดหาคำตอบที่แปลกใหม่ แตกต่างไปจากความคิดคนอื่น (ความคิดริเริ่ม) รวมถึงความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอนสามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน (ความคิดละเอียดลออ) ยังน้อยอยู่

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

ทั้งนี้ รูปแบบการเรียนรู้และเทคนิคการสอนต่าง ๆ ในวิชาประวัติศาสตร์ พบว่า มีหลายแนวคิด หลายทฤษฎี หลายรูปแบบการสอน และหลายเทคนิคการสอนที่สามารถช่วยพัฒนาการคิดในวิชาประวัติศาสตร์ได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs (บันได 5 ขั้น) และการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค Graphic Organizer (แผนผังกราฟิก) เป็นวิธีการการสอนและเทคนิควิธีการหนึ่งที่เน้นการเรียนรู้โดยผ่านความเข้าใจพื้นฐาน เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางจัดการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs และเทคนิค Graphic Organizer เป็นอีกวิธีการหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ที่สามารถพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างดี

การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ได้ให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ผู้มีความรู้ มีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถสร้างสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะชีวิต ร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จะต้องมีการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น (ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์, และทะเลศ วงศ์นาม, 2559: 86-98) ทั้งนี้ กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ สามารถวิเคราะห์ สื่อสาร ที่เน้นฝึกให้ผู้เรียนตั้งคำถาม เพื่อสร้างความรู้สึกรอยากรู้อยากเรียน ได้วางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ลงมือศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งนี้ วาสนา กิรติจำเริญ, และเจษฎา กิตติสุนทร, 2559: 9-18) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบบันได 5 ขั้น ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำกับผู้เรียนได้ใกล้ชิดมากขึ้น และทำให้งิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ นอกจากนั้นแล้ว การจัดการศึกษาด้วยบันได 5 ขั้นยังนับว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระในเรื่องที่ตนเองสนใจ เริ่มตั้งแต่การกำหนดประเด็นปัญหาและแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (วาริรัตน์ แก้วอุไร, 2555 อ้างใน วณิชชา แม่นยำ, 2557: 101-110) ทั้งนี้ สุภาณี เส่งศรี, และวสิษฐ ปันนา (2561: 253-256) ยังกล่าวอีกว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนเกิดประเด็นปัญหา และตั้งข้อคำถามจากสถานการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง และลงมือค้นคว้าคำตอบในสิ่งที่ตนเองอยากรู้ แล้วนำข้อมูลมาอภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์จนได้ข้อสรุปที่เป็นคำตอบในเรื่องนั้น ๆ แล้วนำเสนอผลการศึกษาดังกล่าวถูกต้อง จึงเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียนอย่างแท้จริง

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อีกรูปแบบหนึ่ง คือ Graphic Organizer ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยจัดการกับเนื้อหาข้อมูลและความคิดของผู้เรียนให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้และความคิดใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ausubel, 1963 อ้างถึงใน กนกกาญจน์ สุขอุดม, 2561) โดยในปัจจุบันมีการออกแบบพัฒนาผังกราฟิกได้อย่างน่าสนใจ แปลกใหม่น่าตื่นเต้น ทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้อย่างมากขึ้น ช่วยให้เกิดสมาธิ ความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น สอดคล้องกับทฤษฎีสมองที่ว่า สมองเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีอารมณ์มากระตุ้น หรือมากำกับกับการเรียนรู้นั้น (emotional brain) (ฉัตรวิภา เลิศวิชา, 2557) สอดคล้องกับ ทิศนา ขมมณี (2559: 234) ที่กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผัง

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

กราฟฟิก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และช่วยจัดข้อมูลได้เป็นระบบ ซึ่งง่ายต่อการสร้างวามเข้าใจต่อเนื้อหาสาระนั้น ๆ

จากความสำเร็จและปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายของสถานศึกษา รวมไปถึงการขาดความสามารถทางการคิดของผู้เรียนนั้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้เล็งเห็นว่า หากใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ จะช่วยให้การเรียนการสอนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 STEPs และเทคนิค Graphic Organizer แก่นักเรียน ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ากระบวนการเรียนรู้นี้จะส่งผลให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ การแก้ไขปัญหา และทักษะชีวิตปรับตัวได้อย่างเหมาะสม มีคุณธรรมและจริยธรรม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre Experimental Research Design) แบบกลุ่มเดียว วัดผลหลังการเรียน (One – Shot Case study Design) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 22 คน ซึ่งคัดเลือกโดยการเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์และความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer เรื่อง การสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ประกอบด้วย 6 แผน ซึ่งใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือจากการศึกษา

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการขอนแก่น ปีพุทธศักราช 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จากนั้นศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ออกแบบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน จากการตรวจสอบความเหมาะสมของแผน มีค่าความเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินมาปรับปรุงและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

3.1.2 แบบทดสอบการวัดความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบอัตนัย เรื่อง การสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 ข้อ (คะแนนเต็ม 32 คะแนน) ตรวจให้คะแนนโดยการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือจากการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ขอนแก่น ปีพุทธศักราช 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม และศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบทดสอบการวัดความคิดสร้างสรรค์แบบอัตนัย จำนวน 16 ข้อ ใช้จริง 8 ข้อ นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ พร้อมแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน จากนั้นนำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คนที่ผ่านการเรียนรู้เนื้อหาการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย มาแล้ว แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าคุณภาพของแบบทดสอบ และนำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ได้มาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้ค่าความยากง่าย (p) = 0.54 และอำนาจจำแนก (r) = 0.78 จากนั้นนำแบบทดสอบการวัดความคิดสร้างสรรค์ไปทดลองจริงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำคะแนนที่ได้มาสร้างวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.1.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือจาก การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ ตามแนวคิดของ Bloom, B.S. (1956) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พร้อมแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่า IOC = 0.98 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน จากนั้นนำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้มาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้ค่าความยากง่าย (p) = 0.40 และอำนาจจำแนก (r) = 0.55 และนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่คัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของ Lovett จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 ความสามารถความคิดสร้างสรรค์ ได้มาจากการตรวจแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน One Sample t-test

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้จากการตรวจแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน One Sample t-test

4. สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดสร้างสรรค์ วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 28.59 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 89.35 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้เสนอผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลทดสอบความสามารถในความคิดสร้างสรรค์เป็นรายด้าน

ลำดับ	ความสามารถในความคิดสร้างสรรค์				คะแนนรวม
	ความคิดริเริ่ม	ความคิดคล่องตัว	ความคิดยืดหยุ่น	ความคิดละเอียดลออ	
	(8)	(8)	(8)	(8)	(32)
ร้อยละ	86.93	88.64	90.34	91.48	89.35
μ	6.95	7.09	7.23	7.32	28.59
σ	0.68	0.75	0.81	0.57	2.78

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ในวิชาประวัติศาสตร์ผ่านเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน คิดเป็นร้อยละ 89.35 ซึ่งนักเรียนมีคะแนนความคิดละเอียดลออสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 91.48 รองลงมาคือความสามารถในความคิดยืดหยุ่น คิดเป็นร้อยละ 90.34 ความสามารถในการคิดคล่องตัว คิดเป็นร้อยละ 88.64 และคะแนนความสามารถในความคิดริเริ่มน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.93

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบการวัดความคิดสร้างสรรค์วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน One Sample t-test

ความสามารถในความคิดสร้างสรรค์	ร้อยละ70 ของคะแนนเต็ม	μ	σ	ร้อยละ	t	Sig.
การทดสอบหลังเรียน	22	28.59	2.78	89.35	46.40	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบการวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 22 คน หลังการทดสอบการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer จากคะแนนเต็ม 32 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (μ) หลังเรียนเท่ากับ 28.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)=2.78 คิดเป็นร้อยละ 89.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 72.88 และจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 86.36 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้เสนอผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน One Sample t-test

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	μ	σ	ร้อยละ	t	Sig.
การทดสอบหลังเรียน	21.86	5.75	72.88	2.38	.002

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 22 คน หลังการทดสอบการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (μ) หลังเรียนเท่ากับ 21.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)=5.75) คิดเป็นร้อยละ 72.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 Steps ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การวัดความคิดสร้างสรรค์วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ วิชาประวัติศาสตร์เป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดอย่างสร้างสรรค์วิชาประวัติศาสตร์ ผ่านเกณฑ์ทั้ง 5 ด้าน คิดเป็นร้อยละ 89.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ที่มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สื่อสาร เน้นฝึกให้ผู้เรียนตั้งคำถามเพื่อสร้างความรู้สึกรู้สึกอยากเรียน ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ลงมือศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล แสวงหาความรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ อภิปราย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ประเมินค่า สรุปความคิดรวบยอด ความสำคัญ แนวทางการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ยังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer อีกด้วย ซึ่งการสอนโดยใช้เทคนิค Graphic Organizer ที่ใช้ในห้องเรียนนี้ จะใช้แผนผัง

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

กราฟิกที่ช่วยเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นระบบเดียวกัน โดยในแผนผังกราฟิกนั้นจะแสดงให้เห็นความคิด ความสำคัญ ทำให้เห็นข้อมูลที่กระจัดกระจาย เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบระเบียบในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน สามารถเข้าใจและจดจำข้อมูลได้นานขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนันท์ จันทรแสน (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 5 STEPS ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ วิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส33101 (สาระภูมิศาสตร์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านสารสนเทศหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อีกทั้งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างความสามารถด้านอภิปัญญาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียน กลุ่มตัวอย่างความคงทนในการเรียนรู้ในระดับสูง ไม่มีเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด One Sample t-test

ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกของ ฉัตรชัย โสภากื่น (2561) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก จะมีการคิดวิเคราะห์ที่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แล้วนักเรียนที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังมีการคิดวิเคราะห์ที่สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกยังมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกด้วย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดย การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่าง ละเอียดแล้ว พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย (μ) หลังเรียน 21.86 ($\sigma=5.75$) คิดเป็นร้อยละ 72.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ผู้มีความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติที่พึงประสงค์สำหรับการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ดังที่ ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์, และทะเลศ วงศ์นาม (2559: 86-98) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs มีกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะ ในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถสร้าง สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ วาสนา กิรติจำเริญ และเจษฎา กิตติสุนทร (2559: 9-18) ยังกล่าวไว้ด้วยว่า การ เรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบบันได 5 ขั้น ช่วยตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนั้นแล้ว การจัดการ ศึกษาด้วยบันได 5 ขั้น นับเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ และหาวิธีการที่เหมาะสมในการสื่อสาร นำเสนอให้ผู้อื่นได้รับทราบ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าไปทำประโยชน์แก่สาธารณชนต่อไป (วาริรัตน์ แก้วอุไร, 2555 อ้างใน วณิชชา แม่นยำ, 2557: 101-110)

นอกจากนั้นแล้ว เทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อีก รูปแบบหนึ่ง คือ Graphic Organizer ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยจัดการกับเนื้อหาข้อมูลและความคิด ของผู้เรียน ช่วยกำกับและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้และความคิดใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

โดยในปัจจุบันมีการออกแบบพัฒนาผังกราฟิกได้อย่างน่าสนใจ แปลกใหม่ น่าตื่นตื้น ทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้มากขึ้น ไม่มีความเครียดมากเกินไป ความสุขหรือความสนุกสนานที่ได้จากการใช้ผังกราฟิก จะกระตุ้นให้สมองหลั่งสารเคมีแห่งความสุขโดปามีน (Dopamine) ช่วยให้เกิดสมาธิ ความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น ความสนใจ จดจ่อ ซึ่งช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ คิวคิวเคราะห์ (Ausubel, 1963 อ้างถึงใน กนกกาญจน์ สุขอุดม, 2561) สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2559: 234) ที่กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นรูปแบบของการแสดงออกทางความคิด ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในสมองจำเป็นต้องแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน

ดังที่ นิตยา พรหมพิน (2562) ได้ศึกษาผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจในระดับประเทศ สารเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แบบมีการคิดวิเคราะห์ และ 2. เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แบบมีการคิดวิเคราะห์ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) มีประสิทธิภาพ 75.54/92.68

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

6.1.1 การวัดความคิดสร้างสรรค์วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer พบว่า นักเรียนมีความคิดอย่างสร้างสรรค์วิชาประวัติศาสตร์ ผ่านเกณฑ์ทั้ง 5 ด้าน ดังนั้นแล้วครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ซึ่งสามารถส่งเสริมการพัฒนาความรู้และพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

6.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer นี้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ อย่างไรก็ตามการนำกิจกรรมไปใช้ในห้องเรียนของครูผู้สอนนั้น ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ พร้อมทั้งจัดเตรียมสื่อที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

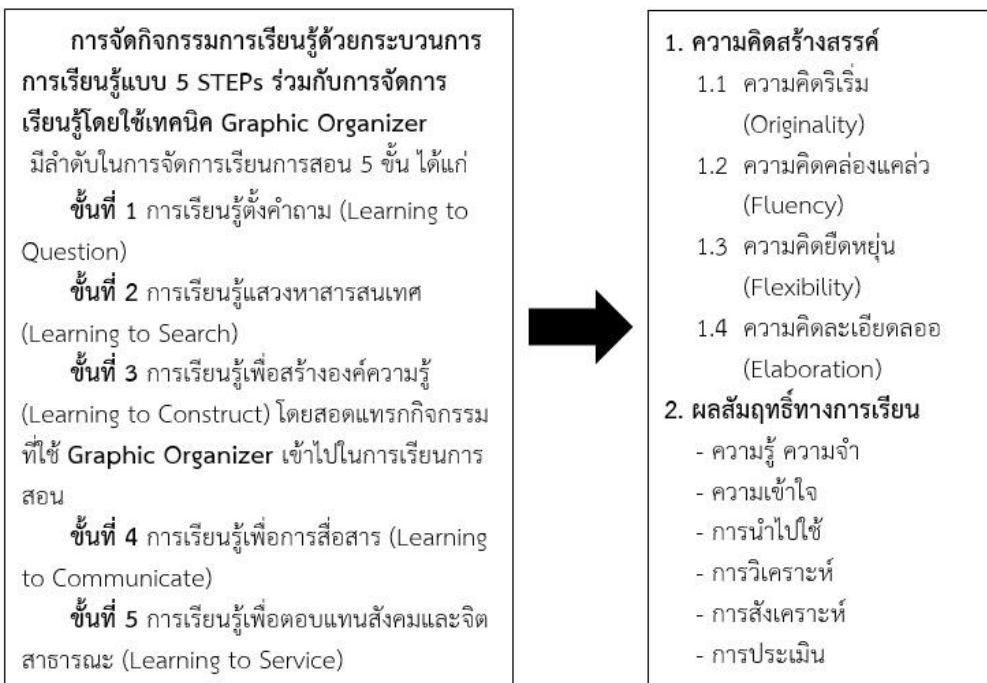
6.2.2 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์กับการเรียนในหัวข้อต่าง ๆ ในการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ หรือนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาสังคมศึกษา ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

6.2.3 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer เพื่อหาประสิทธิภาพของการสอนแต่ละวิธีเพื่อให้ข้อมูลทางวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค Graphic Organizer เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ สามารถวิเคราะห์ สื่อสารที่เน้นฝึกให้ผู้เรียนตั้งคำถาม เพื่อสร้างความรู้สึกร้อยากรู้อยากเรียน ได้วางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ลงมือศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง นำข้อมูลมาร่วมวิเคราะห์และสรุปความคิดรวบยอด ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยได้รับองค์ความรู้ซึ่งสามารถนำเสนอแผนภาพได้ดังนี้

8. บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ สุขอุดม. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ประโยคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉัตรชัย โสภานัน. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉัตรยา เลิศวิชา. (2557). GRAPHIC ORGANIZER พัฒนาระบบการคิดและทักษะการคิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธารปัญญา.

- วารสารวิชาการแสงอีสานปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568
- ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์, และทะนศ วงศ์นาม. (2559). การศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) สำหรับบัณฑิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, ปีที่ 18 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2559, หน้า 86 - 98.
- ทศนา แหม่มณี. (2559). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 234.
- ธัญนันท์ จันทรรณ. (2563). การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 5 STEPS ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ รายวิชาสังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส33101 (สาระภูมิศาสตร์). สืบค้นจาก <https://www.krupunmai.com/lander>, สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2566.
- ปิยะบุตร ถิ่นถา. (2560). การจัดการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์โดยใช้วิธีการแบบเปิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตเทศบาลบ้านเขววัน สืบค้นจาก <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:143572>. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2566.
- วนิดา แหม่นย่า, และทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์. (2557). การจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายบันได 5 ขั้น (QSCCS) ด้วยสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับการเสริมสร้างศักยภาพเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมิถุนายน 2566 – มีนาคม 2567, หน้า 101 - 110.
- วารินทร์ แก้วอุไร. (2555). การพัฒนาหลักสูตร. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/66246>, สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2566.
- วาสนา กิตติจำเริญ, และเจษฎา กิตติสุนทร. (2559). การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา รายวิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้จากการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนกันยายน – ธันวาคม 2559, หน้า 9 - 18.
- สุภาณี เส็งศรีและวลีพร ปันนา. (2561). ผลการจกกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนรู้ QSCCS ร่วมกับการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมความสามารถการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, ปีที่ 20 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2561, หน้า 253 - 256.
- Ausubel, D. P. (1963). *The psychology of meaningful verbal learning: an introduction to school learning*. New York Grune & Stratton.